

„Chodzi mi oto, aby język giętki
Powiedział wszystko, co pomyśli głowa”
Juliusz Słowacki „Beniowski”

EWALUACJA PROGRAMU

„PIĘKNIE MÓWIĘ, RECYTUJĘ, OPOWIADAM I RYMUJĘ”

**PROGRAM ROZWIJAJĄCY I POSZERZAJĄCY UMIEJĘTNOŚCI
JĘZYKOWE DZIECI, UWRAŻLIWIAJĄCY NA POSŁUGIWANIE SIĘ
PIĘKNĄ, POPRAWNĄ POLSZCZYZNĄ Z ELEMENTAMI
TWÓRCZOŚCI WŁASNEJ.**

Grupa: Biedronki – sześciolatki (dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)

**Miejsce realizacji: Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 226 „Małego Europejczyka”
w Warszawie.**

Autor: Agnieszka Mierzejewska

OPIS PROGRAMU

Program „Pięknie mówię, recytuję, opowiadam i rymuję” został napisany z myślą o dzieciach o specjalnych potrzebach edukacyjnych i jak najlepszym przygotowaniu ich do podjęcia nauki w szkole. Program ten ma na celu wyrównywać szanse edukacyjne, czyli rozwinąć zdolności językowe, komunikacyjne, myślenie przyczynowo – skutkowe i podnieść samoocenę.

SPOSOBY REALIZACJI

Program został podzielony na trzy części, tak aby jak najlepiej pomóc dzieciom.

Dział I „Ćwiczę i ładnie mówię” został poświęcony usprawnianiu funkcji narządów mowy, poprzez ćwiczenia słuchowe, artykulacyjne i ortofoniczne. Zabawy i ćwiczenia z tego działu na ogół były prowadzone przy okazji innych działań np. jako przerywnik podczas zajęć, wstęp (celem „rozgrzania buzi”) przed ułożeniem bajki, zabawy ortofoniczne przy okazji czytania wierszy po obiedzie lub nawet w oczekiwaniu na posiłek. Staralam się, aby te zajęcia nie były nużące, ale stanowiły dobrą zabawę, do której można też „wciągnąć” rodziców. Ćwiczyliśmy język, wargi, policzki, wydłużaliśmy fazę wydechu, ćwiczyliśmy pamięć słuchową – dzięki „Memory słuchowe”, wrażliwość słuchową: „zgadnij kto cię woła?”, „gdzie jest ukryta pozytywka?”, „posłuchaj, czy dobrze mówię?” oraz różnym zabawom przy muzyce i z instrumentami. Dzieci rozwijały słuch fonemowy poprzez różne zabawy i ćwiczenia: syntezę i analizę sylabową z utrudnieniami, syntezę i analizę fonemową.

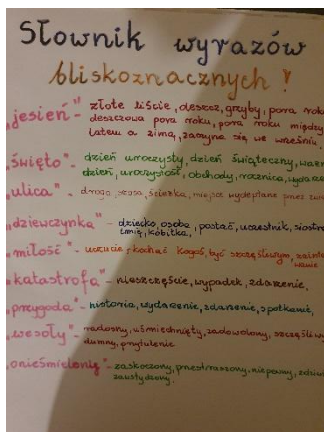
Dział II „Umiem opowiadać” miał na celu rozwijanie mowy czynnej, zarówno pod względem gramatycznym, jak i stylistycznym. Dzieci ćwiczyły umiejętność prawidłowego używania słów w opowiadaniu oraz znajomości ich adekwatnego słowa o znaczeniu przeciwnym np. szczęśliwy – nieszczęśliwy, zły, zagniewany, smutny. Zwracaliśmy jednak uwagę na „subtelne” różnice między tymi wyrazami np. złym i smutnym. Wzbogacaliśmy zasób słów poprzez ćwiczenia np. naukę stopniowania przymiotników -słodki, słodszy, najśłodszy lub wymyślenia jak największej liczby przymiotników do opisu jakiegoś przedmiotu. Dzieci przekształcały zdania proste w zdania złożone. Bawiły się różnego rodzaju rymowankami, np. wyszukiwały słowa rymujące się w czytanych wierszach lub wymyślały własne słowa rymujące się do podanego przez nauczyciela słowa.

Układały historyjki obrazkowe, omawiały je rozumiejąc związki przyczynowo - skutkowe, nadawały tytuł poszczególnym obrazkom, jak i całości.

W drugim półroczu, dzieci uczyły się zadawania prawidłowych pytań poprzez zabawę „Kim ja jestem?”. Zabawa polegała na zadawaniu takich pytań, aby się dowiedzieć kim jest druga osoba. Pytania musiały być odpowiednio sformułowane, gdyż druga osoba mogła odpowiedzieć tylko tak lub nie.

Dział III „Jestem twórczy” zawiera propozycje zabaw i ćwiczeń w których dzieci mogą coś same stworzyć. Dzieci wymyślały nowe zakończenie Czerwonego Kapturka, wymyślały bajkę która się zaczyna „Wstałam rano i zobaczyłam przez okno...”, „Przygoda Jasia”. Dzieci układały zdania z jednym lub dwoma wyrazami. Kończyły zdania które wymagały wczucia się w rolę zwierzęcia np. „Gdybym była ptakiem, to bym...”, „Gdybym była mrówką, to bym...”.

Słownik wyrazów bliskoznacznych był też prowadzony przy okazji innych zajęć, kiedy to pojawiał się nowy wyraz i tłumaczyliśmy jego znaczenie wspomagając się innymi wyrazami lub kiedy dzieci tworzyły opowiadanie i nie chcąc wciąż powtarzać danego słowa próbowaliśmy go zastąpić innym słowem. Słowa te były zapisywane, aby można się było do nich odwołać lub je sobie przypomnieć „gratulując” znajomości trudnych słów (jesień, święto, ulica, dziewczynka, miłość, katastrofa, przygoda, wesoły, onieśmielony). Początkowo te zadania sprawiały dzieciom dosyć sporą trudność, ale z czasem nabierały coraz więcej śmiałości a pomysły były coraz ciekawsze.

Drugie półrocze przed epidemią –

„Obrazy” dzieci wybrały sobie reprodukcje malarskie i opowiadały co widzą na tych obrazach, dlaczego wybrały ten obraz i co się w nim najbardziej podoba każdemu z nich.

Kolejne działania wysyłane na padlęta i na maila –

„Wyrazy przeciwstawne” – do podanych wyrazów, dzieci miały powiedzieć wyrazy przeciwstawne a rodzice zapisać słowa. Zestaw zawierał proste i trudniejsze słowa, aby dzieci mogły poznać nowe słowa.

„Rymowanki – połącz w pary” – materiał interaktywny, dzieci dostały dwa zestawy wyrazów, które się rymowały i miały je połączyć.

„Prawda – fałsz” – czyta zdania różniące się jednym słowem i wybiera prawdziwe. Dzieciom nie sprawiło to trudności.

„Tworzenie zdań” – to zadanie polegające na tworzeniu zdania przez dwie osoby na zmianę.

Zabawa słowna „Od podanych słów, utwórz przymiotniki” : zazdrość, miłość, ładnie, słonecznie.

Ułóż zdania z podanymi wyrazami” – zabawa słowna.

„Odpowiedz na pytanie” – patrząc na obrazek, odpowiada na pytanie całym zdaniem.

„Bajka – rzucę kostkami i wymyślę bajkę” – rzuca kostkami i wymyśla bajkę do obrazków znajdujących się na kostkach. Zabawa kostkami daje wiele możliwości, a bajki nie muszą być długie. Początkowo bajki dzieci były bardzo schematyczne i podobne do tych tradycyjnych lub nawet do faktów rzeczywistych. Z czasem dzieci zaczęły rozwijać swoją wyobraźnię i pomysłowość.

PODSUMOWANIE

Niestety czas epidemii nie pozwolił na dokończenie programu w takiej postaci, w jakiej były wcześniejsze zamierzenia, np. wystawienie krótkich inscenizacji dla dzieci w grupie, pokaz talentów – recytacja krótkich wierszyków, wspólne układanie wierszy – dla mamy, o Warszawie, o wiosnie.

Praca z dziećmi nad tymi zagadnieniami pokazała mi, że jest duża potrzeba takich działań i to w znacznie dłuższym okresie działania.

EFEKTY:

Dla dzieci:

- ✓ usprawnienie motoryki i koordynacji narządów mowy;
- ✓ dokonywanie syntezy i analizy 5 – 7 głoskowego wyrazu;
- ✓ wzbogacenie zasobu słownictwa mowy czynnej i biernej;
- ✓ pobudzenie wyobraźni i pomysłowości;
- ✓ wypowiedzi spójne i adekwatne do tematu;
- ✓ wyrażanie swoich myśli i uczuć w sposób akceptowalny dla społeczeństwa;
- ✓ większa motywacja do mówienia;
- ✓ rozwinięcie wiary we własne możliwości i umiejętności.

Dla rodziców:

- ✓ wspomaganie rozwoju dziecka;
- ✓ będzie potrafiło przekazywać co działo się w przedszkolu, opowiedzieć np. o czym było opowiadanie;
- ✓ lepsze przygotowanie dziecka do pójścia do szkoły.

Dla przedszkola:

- ✓ zadowolenie rodziców;
- ✓ dobra opinia w środowisku.

Opracowała:

Agnieszka Mierzejewska